

Ember, akinek az uradalmi majorban felejtettek

Semmi újság Sövényházán.

— Valami mégiscsak történik! — érvelnek.

— Dolgozunk, élünk — mondja az orvos. Aztán csendesen hozzáteszi. — Azaz, ajánlhatok egy témát. Csak hogy abban éppen az a probléma: nem történik semmi.

Szokatlan; ritkán találkozunk manapság ilyenekkel az újságírók. Chappon Tibor gyorsan „befog” Skodájába és húsz perc múlva már a Sövényházához tartozó pusztaszeri major ódon lakásai, rögtönzött udvarai, disznó-olajai, trágya- és szemétdombokja közt bujdoskálunk az autójával. A hosszú, egykori zsellér lakások hatalmas udvara valóságos Augiász-istállója: rothadó kukoricaszálalmok, itt-ott trágyakupacok, összeeszkábált sertésolajok, dűledező WC-k összevisszasága.

— Nyáron a légyek paradicsoma — jegyzi meg a körorvos. — Valóságos fertőzési gócpont. Ráadásul itt van két bacillusgazda is. Ezek óta járok, veszekszem az illetékes hatóságokkal, de semmi eredmény. Nem tudunk rendet teremteni.

Hallgatok. Járasszerte nem találni hasonlót. Húsz év szelleme, teremto ereje csak úgy elcsúszott a major fölött? Nem épített, nem munkálkodott? Bármerre jár az ember új vagy felújított házakban fogadja a gazda. Falukon és tanyákon egyaránt honos a rend, a tisztaság. És itt semmi?

Az egyik ház előtt szerelek a villanyt. Az udvaron kövér, erőteljes asszony fogad feltűrt kötényben, takarításhoz öltözködve.

— Kétezeren felül van az ára. De már nagyon kellett — sőhajtozik Sztankovics Istvánné, amikor a villanyról kérdezzük. Férje építőipari munkás, másfél ezer körül keres. Hat gyerekük van. Az udvaron, közvetlenül a ház előtt rögtönzött, gazzal fódott olaj zsúfolódna.

— Doktor úr, itt járt a bizottság... Ne vegyék el az udvart. Itt neveljük a jószágot — kéri az asszony.

— Dehogyan veszik el, csupán a ház mögé szeretnék telepíteni. Így egészségesebb, káros a gyerekekre — magyarázza az orvos.

— De ott mindent ellopnak — siránkozik az asszony.

— Mondja, Sztankovicsné, ha állami kölcsönt kapna, építene más lakást?

— Nincs erőnk hozzá — sóhajt szomorúan az asszony.

Igénytelen, elmaradottság, rendszertelenség az egész majorban. Mintha a zsellér-sors szelleme még mindig az urasági épületek közt ólálkodna. Vagy mi az oka?

A szemközti oldalon levő

épületben szorgalmas, értelmes tevékeny tsz-tag lakik. Ifj. Drabant Pál. Így vélekedik erről:

— Az uraság idején megcsonták az emberek, hogy parancsoltak nekik. Közös istállóban tartották az állatokat. A házak előtti széles udvar üresen és tisztán állt. Hetenként elboronálták. Az ispán megkövetelte a rendet. A felszabadulás után pedig mindenki oda építette az olaj, a WC-t, ahová neki tetszett. Nem volt gazda. Ezért van ilyen összevisszaság.

Drabant Pál házában tisztaság van. Dolgos szövetkezeti gazda, 490 munkaegységet szerzett tavaly az Árpád Tsz-ben ez az apró, eleven ember. Tanácstag.

— A községi tanácsnál, vagy a tsz-községi tanácsnál próbálkoztak a megoldással? Társadalmi munkában tisztaságot, rendet teremteni.

— Dehogyan — legyint Drabant.

A hantázi major udvara aránylag tiszta. Az olaj többsége a házak mögött, bár közelebb a megengedettnél. A lakások tiszták, frissen meszeltek.

— Csak vizes — jegyzi meg Barakonyi József.

— Meg ez a közös konyha! Négyen gazdaszonyokunk itt — mondják. Szerencsére bekésségek élnek, alkalmazkodnak egymáshoz. Mégis, a gazdaszonyok átka a közös konyha.

— Nem gondoltak házeépítésre?

— Dehogyan nem. Vagy negyvenen jelentkeztünk.

— És?...

— Nem engedték. Tanyai majorban nem lehet.

— A faluban nem jobb? Ott járda, mozi, művelődési otthon, közművelődési lehetőség, szóval minden közelebb.

— Mi itt szoktuk meg. Ezt a helyet szeretjük — hangzik a válasz. Érthetetlen ez a ragaszkodás a rögöz, inkább választják a régi, közös konyhás lakást, mint a betelepítést Sövényházára.

— Itt a föld is, amin dolgozunk — érvelnek a tsz-tagok. S az ipari munkások? Azok csak úgy... szeretnek itt lenni.

Mit lehet itt tenni? Bonyolult, nehéz ügy. Mari Péter, a szegedi járási tanács építési csoportvezetője, aki maga is szemlét tartott a majorokban, elmondta:

— A majori lakások valóban egészségtelenek. A vonatkozó miniszteri rendelet szerint ezek az emberek állami kölcsönt kapnak új házak építéséhez. Persze nem a külterületen, csakis a faluban építhetnek. A járási tanács megbeszéli és majd kidolgozzuk a távlati építési tervet.

Ez azonban évtizedes távlat. Nem maradhatnak ad-

dig ilyen környezetben a sokgyermekes családok. A legkevesebb, amit sürgősen meg kell tenni: az udvarok rendezése, az egészségügyi követelményeknek megfelelő tisztaság meghonosítása. A községi tanács különbizottsága egy éve keresi a megoldást. Terepszemlét tartott itt a KÖJAL megbízottja és a járási tanács építési csoportvezetője is.

A községi tanács titkára, Katona Zoltán magyarázza a rendszeres kerékkötést. Az olaj, WC-k lebontását elrendelheti a KÖJAL, hiszen nem felelnek meg az egészségügyi előírásoknak. Újak építésére azonban nem kötelezheti a lakókat, mert a házaknak nincs saját udvara. A felszabaduláskor ugyanis megváltották a lakásokat, de a föld állami tulajdonban maradt. Később — helytelenül — a tsz-lekkönyvébe írták. Így rendkívül nehéz helyzet keletkezett: a gazda a saját házában is a tsz földjén áll. Az udvarok csupán a spon-tán „bekerítések” szüleményei.

A majorok egykori zsellérei felszabadultak ugyan a zsellér-sorsból, de gondolkodásukban, igénytelenségükben még ma is hordozzák annak maradványait. A község akkori vezetői elmulasztották irányítani az udvarok helyes, ésszerű kialakítását. Most kell megoldaniok bármily nehéz is. Gyökerei változást, természetesen, a majorok eltűnése, illetve új lakások építése hoz. A leg-sürgősebb azonban már most meg kell tennie a községi tanácsnak: rendet, tisztaságot teremteni az udvarokon. Ebben segítség a tömegszervezetek is. A humanizmus kéri, a közegészség-ügy követeli.

Balogh Üdön

NAPIRENDEZEN:

A tv készülékek javítása

A GELKA szegedi kirendeltsége üzletében, felvevő helyiségében most már megszűnt a torlódás. A belépőt nem az egymás tetejére állított tv-készülékek sora fogadja, mint pár hónappal ezelőtt. Szaniszló Béla, a GELKA szegedi kirendeltségének vezetője viszont elmondta, hogy helyiségeik — a műhelyekkel együtt — változatlanul szűkek. Most huszan dolgoznak itt, s még tíz szerelőre szükségük lenne, de nem tudnak munkaszerelőket helyet adni.

Megtudtuk, azt is, hogy a szegedi megyei jogú városi tanács és a GELKA központja együttes összefogásával 1967 végére a korszerű követelményeknek megfelelően végérvényesen megoldják a szegedi kirendeltség helyiségeinek problémáját. Jelenleg általában kielégítő itt a tv-készülékek javításának üteme. Egyrészt lényegesen javult az alkatrészellátás. Másrészt az ősszel és télen kibocsátott új készülékek esetleges hibái is kifarították már magukat.

Havonta így is 1400–1500

A választások következtében tovább erősödtek a szakszervezeti bizottságok

A bizalmiak, a műhelybizottságok és a szakszervezeti bizottságok újjáválasztása befejeződött. A választások tapasztalatait a közelmúltban értékelte a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsának elnöksége, s megállapította, hogy azok mindenütt rendben folytak le.

Először még tavaly novemberben a bizalmiakat választották újra. A szakszervezeti tagság 82 százaléka, körülbelül 75 ezer ember vett részt a bizalmi csoport-értékelésen és 6500 bizalmi választottak meg. Mind a bizalmi, mind a műhelybizottsági választásokon a tisztségviselők felét kicserélték. A természetes fluktuáció mellett ennek oka az, hogy a tagság leváltotta az olyan funkcionáriusokat, akik nem tettek eleget feladataiknak, és az átszervezések és összevonások is szükségessé tették a személyi cseréket.

A bizalmi és műhelybizottsági választások után nyilvánosságra hozták azok névsorát, akiket a szakszervezeti bizottságokba jelöltek. Csongrád megye és Szeged iparának fejlődését jelzi, hogy a szakszervezeti bizottsági választásokon a tagság 70 százaléka küldöttek révén szavazott. Több üzemben, mint például a Szegedi Ruhagyárban, a Minőségi Cipőgyár telepen, a Pannónia gyáregységében és a közlekedési vállalatnál vasárnap délelőtt rendezték meg a küldöttgyűlést. A küldöttek nagy része, nő volt, s éppen ezért politikai aktivitásuk növekedésének tudható be, hogy a késő délutáni órákba nyúló választásokon valamennyien szavaztak.

A vezetőségválasztó gyűléseken a párt és a szakszervezet kapcsolatáról mindegyik pozitívan emlékeztek meg. A beszámolóban helyet kapott a szocialista

munkaverseny, a szocialista-brigád-mozgalom, a termelés, a létszám, a munkaerő-gazdálkodás, a munkásvédelem, a társadalombiztosítás, a szociális körülmények ezernyi fontos kérdése.

A választások eredményeképpen a megyében 3,7 százalékkal több nő lett szakszervezeti tisztségviselő. Javult a magasabb iskolai végzettségű, illetve műszaki dolgozók aránya. Az új funkcionáriusok között viszont a korábbinál keve-

sebb végzett párt- vagy szakszervezeti iskolát. Ezért igen fontos feladat most, a választások után, hogy minél több bizalmi és reszort-felelőst vonjanak be az ideológiai, mozgalmi oktatásba. A Szakszervezetek Megyei Tanácsának elnöksége köszönetét fejezte ki mindazoknak a társadalmi aktíváknak, akik elősegítették a szakszervezeti választások sikeres lebonyolítását.

Személyes érdek a barackmoly elleni védekezés

Az utóbbi tíz évben a szegedi tájban is nagy tért hódított a baracktermesztés, s ezen belül az őszibarackfa-állomány szaporodott különösen. Csupán 1964-ben több mint 700 hold őszibarackot telepítettek a szegedi járásban, idén pedig további 450 hold szerepel a tsz-ek telepítési terveiben.

A termelés fejlődésével azonban nem tartott lépést a növényvédelem. Különösen a barackmoly elleni védekezésben van még sok javítani való. A barackmoly fertőzésre jellemző, hogy a molyos áru 1962-ben még csak 3–5 százaléka volt, 1964-ben pedig már 12–17 százaléka volt. Emiatt a nyugati piacokon csökkent az érdeklődés őszibarack termékünk iránt s egyes cégek 1965-re nem újították meg vásárlási szerződéseiket. A védekezést tehát mindenütt késlekedéssel végére kell hajtani.

Évente legalább öt alkalommal kell védekeznünk a barackmoly ellen. Az első permetezést a rügyfakadás

és rügypattanás közötti időben végezzük el. A második védekezés a szíromhullás után hajtandó végre május 10-ig. A legtöbb eredmény ettől a védekezéstől várható. Az említett két permetezésen kívül még további három alkalommal kell védekezni. Először, amikor a barack kis dió nagyságú, másodszor pedig amikor már elérte a kifejlett dió nagyságát. S végül a fajtától és az érési időtől függően az érés előtt legalább 30 nappal.

A legeredményesebben védekezhünk

a Hungária DL-40, a Perinit, a Hungaria Matador valamint a Vofatex szerkekkel.

A Vofatex-et a szíromhullás utáni permetezésnél javasoljuk felhasználni, mert erre az időre esik a levéltetű eleni védekezés is. Így egy művelettel kettőre csökkenthetjük a pusztíthatunk.

Az 1964 évi 17-es számú törvényerejű rendelet, valamint a 8/1964 (VII. 25.) F. M. sz. rendelet alapján, ahol a kötelező barackmoly elleni védekezést elmulasztják, ott

az egész körzetet növényegészségügyi zár alá kell helyezni.

Ebben az esetben a termelők még az egészséges jó árut sem értékesíthetik, legjobban esetben is pálinkacéférenek használhatják fel. S a súlyos anyagi károkat a körzetbe tartozó gazdaságoknak egyaránt viselniük kell. Ez a szigorú rendelkezés azért vált szükségessé, mert egyes termelők mindeddig

nem fogadták meg a szakszervezetek, a helyi önkormányzatok, a gazdasági szervezetek szigorúan ellenőrzik a mulasztókkal szemben szabálysértési eljárást foganatosítanak.

Kabódi István járási növényvédelmi felügyelő

Tavaszi vásár

április 26-tól május 15-ig

a Csm. Ruházati Kiskereskedelmi V.

KIJELÖLT ARUDAIBAN

30—40—50%-os engedménnyel!

K 88

Fényes hír a tanyai iskolákból

A Lázár tanyai iskola termébe villanyfény érkezik. Örülnek a pedagógusok, örülnek a gyerekek a kései „kortársnak”.

Már-már attól féltünk, hogy otthagyták a tanítók a tanyai iskolát — mondja Takács József, a zánkányi általános iskola igazgatója. — Most már eszükbe se jut elmenni, lakásukban is villany van, használhatják a háztartási gépeket, a televíziót, a rádiót.

Az iskola villamosítása jó részét a Délbáb Tszcs ajánlotta. Hiszen épülő székházuk sürgette a hálózat elkészítését. A vezeték az iskola előtt megy el, a tanács 20 ezer forint költséggel bekapcsolja az iskolát a hálózatba.

Tavaly villamosítottuk másik két tanyai iskolánkat, a vágóit és a zánkányit. 150 ezer forintba került. Most látom, milyen változást jelent. Iskolánk filmvetítőgé-

pét a tanyai tanulók is élvezhetik. Használhatják az oktatásban a modern technikai felszerelést — magyarázza az igazgató.

Áradás a fehértői rezervációban

A szeged-fehértői madárrezerváció nemcsak a szárnycsapatok pihenőtanyája, hanem egyben nagy vizgyűjtő terület is. A rendszeres esőzések most annyira megduzzasztották a tavat, hogy a danksírlányok legnépesebb középeurópai fészkelő helyét, a mintegy félholdas Koromszigetet még kisebbre szűkítették a vad-vizek. A hirtelen jövő áradás a mintegy háromezerből csaknem ötszáz fészket, ben-nük másfélszer tojást tett tönkre.

Ugyancsak fészket raktak az algyői hídott hat kilométerre fekvő Sasérben a szürkegémek, a baksók és a hófehér tollazatú, kecses kiskocsgok. A halakkal istáplálkozó szürkegémek itt védettséget élveznek. Ezek a nagytestű madarak építik a legtagasabb fészkeket, amelyek szélessége csaknem egy méter. A Sasérből az utóbbi években sok madár települt át a Körös menti Halásztelekre, s ott vízbenálló öreg fűzfákra építették a családi otthonát.